

الاخبار الطوال (کتاب)

اخبار الطوال، از نخستین آثار است که در تاریخ عمومی اسلام و ایران نگاشته شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - معرفی اجمالی کتاب
- ۲ - ساختار کتاب
- ۳ - روش مؤلف
- ۴ - تصحیح و ترجمه کتاب
- ۵ - منبع

معرفی اجمالی کتاب

مؤلف تحت عناوین و سرفصل‌های تاریخی به تبیین حوادث پرداخته، و بدون ذکر سلسله اسناد در نقل حوادث، سعی در بدست دادن متنی یکپاست و برگزیده از اخبار تاریخی کرده است. دینوری از نقل حوادث بگونه تقطیع شده پرهیز کرده و چون به موضوعی تاریخی می‌پردازد، آن را دنبال کرده و به پایان می‌رساند بدین ترتیب اثر او بر پایه شیوه موضوعی نگارش یافت، نه بر اسس سالشمار.
دینوری از منابع خویش یاد نکرده و تنها در مواردی از برخی از روایان مانند **هیثم بن عدی** سخن گفته است.

ساختار کتاب

اخبار الطوال با شرح زندگی فرزندان **انام** علیه‌السلام آغاز و با **مرگ** معتمد (سال ۲۲۷) پایان می‌یابد.
کتاب دارای سه رشته حوادث عمده به شرح زیر می‌باشد:
۱. رشته نخست شامل مطالبی در مورد انام علیه‌السلام و فرزندان نخستین او و پیامبرانی همچون **ادریس** و **نوح** و **هود** و **ابراهیم** و **اسماعیل** علیه‌السلام و بنی اسرائیل و پادشاهی داود و **سلیمان** علیه‌السلام تا ظهور **عیسی** علیه‌السلام است.
۲. رشته دوم شامل شرح حال و سرگذشت پادشاهان ایران و روم است.
۳. بخش اخیر آن **تاریخ اسلام** است که از بیکارهای اعراب و ایرانیان در دوره خلافت عمر شروع و تا پایان خلافت معتمد (متوفی ۲۲۷) ادامه می‌یابد.

روش مؤلف

دینوری درباره سیره و مغازی **رسول خدا** صلی‌الله‌علیه‌آله‌وسلم سخنی نگفته و تاریخ اسلام را با فتح ایران آغاز کرده است، این امر نشانگر آن است که وی صرفاً قصد ارائه اخبار مربوط به ایران را داشته است بدین ترتیب تکیه دینوری در اخبار الطوال بر تاریخ ایران بوده و تاریخ خلفای نخست را تا آن اندازه که به ایران و فتح شهرهای آن ارتباط داشته آورده است. در بخشهای نخست کتاب نیز که به تاریخ شعوب و ملل مجاور پرداخته، تنها از بلب معاصرت آنان با پادشاهان ایرانی و ارتباطشان با **ایران** است.
گرایش نسبی به عنصر ایرانی در اخبار الطوال به وضوح مشهود است، اما این گرایش به حدی نیست که دینوری را به ورطه شعوبیگری بکشاند، عنایت وی به تاریخ ایران سبب شده تا کتابش ماخذ مهمی برای تاریخ ایران باشد، از میان رخدادهای تاریخ **اسلام**، وی از تحولات **عراق** که با جنبشهای شیعی ارتباط وثیقی دارد، مانند جنگهای **امام علی** علیه‌السلام، **واقعه کربلا**، **قیام مختار** و جنبش عباسیان با تفصیل بیشتری سخن گفته است.
دینوری با آنکه تا سال ۲۸۳ ه. زنده بوده، از پرداختن به حوادث مربوط به **زمان** خود که آنها را درک کرده، خودداری کرده و گزارش حوادث را تا زمان معتمد عباسی متوفی در ۲۲۷ (۵۵ سال قبل از وفات دینوری) آورده است.

تصحیح و ترجمه کتاب

کتاب اخبار الطوال را آقای عبد المنعم عامر تحقیق و به چپ سپرده است. آقای دکتر محمود مهدوی دامغانی نیز کتاب را به فارسی ترجمه کرده است.

نرم افزار تاریخ اسلامی ایران، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

رده‌های این صفحه: [تاریخ](#) | [کتاب تاریخ اسلام](#) | [کتاب تاریخ ایران](#) | [کتاب تاریخی](#)